

Analiza wyników badania ankietowego Identyfikacja i prognozowanie potrzeb szkoleniowo-doradczych sektora gospodarki odpadami, w tym w związku z pandemią COVID-19

Informacje podstawowe

- Ankieta przeprowadzana była w dniach 1.06.2020 – 30.06.2020.
- Wypełnionych i przesłanych zostało 65 formularzy.
- Na ankietę odpowiedziały podmioty z 15 województw, a rozkład odpowiedzi (choć nie była to próba losowa) należy uznać za dobrze dopasowany do potencjału gospodarczego poszczególnych regionów Polski.

Wielkość firm biorących udział w badaniu

- Blisko 57% firm które odpowiedziały - zatrudnia 50 i więcej osób (w populacji firm w Polsce takich podmiotów jest niespełna 1%).
- Nieco ponad 35% firm które odpowiedziały - zatrudnia od 10 do 49 osób (w populacji firm w Polsce takich podmiotów jest niespełna 2%).
- Podmiotów zatrudniających do 9 osób które odpowiedziało na ankietę było niespełna 8% (w populacji firm w Polsce jest takich podmiotów ponad 97%).

Wielkość	Liczba firm
1000 i więcej	3
250 i więcej	5
100 i więcej	19
50 i więcej	10
20 i więcej	16
10 i więcej	7
mniej niż 10	5
Razem	65

Rodzaj działalności

- Wypełniający ankietę mogli zaznaczyć rodzaje działalności jakie prowadzą: recykling, odzysk, zbieranie odpadów, segregacja (sortowanie) odpadów.
- Możliwe było zaznaczenie więcej niż jednego rodzaju działalności. 65 pytanym podmiotów zaznaczyło łącznie 162 rodzaje działalności, co daje przeciętnie 2,5 działalności na jeden badany podmiot.
- Najczęściej zaznaczane było zbieranie odpadów (70,8%), najrzadziej zaś recykling (52,3%).

Rodzaj działalności	Liczba firm	Udział
Recykling	34	52,3%
Odzysk	44	67,7%
Zbieranie odpadów	46	70,8%
Segregacja odpadów	38	58,5%
Razem firm	65	
Razem wybranych działalności	162	

Rodzaj działalności

- Spośród badanych firm 55% prowadzi 3 lub 4 rodzaje działalności.
- Jedna z badanych firm nie zaznaczyła żadnej z opcji (jest bowiem dostawcą maszyn i urządzeń dla branży, nie zaś jej członkiem).
- Z punktu widzenia analizy wyników badania istotne może być, że nie ma istotnej zależności pomiędzy wielkością firmy, a liczbą prowadzonych działalności.

Liczba prowadzonych działalności	Liczba firm	Udział
4	13	20,0%
3	23	35,4%
2	13	20,0%
1	15	23,1%
0	1	1,5%
Razem firm	65	

Pytanie 1 Jakich szkoleń specjalistycznych potrzebują Państwa pracownicy?

- Spośród zaproponowanych szkoleń najczęściej wskazań miały wiedza w zakresie ochrony środowiska (wskazały ją niemal wszystkie podmioty) oraz wiedza w zakresie aspektów prawnych i ekonomicznych.
- Pozostałe z zaproponowanych szkoleń również miały istotną liczbę wskazań. (nie mniej niż 20%).

Pytanie	Liczba potwierdzeń	Udział
1a - wiedza w zakresie ochrony środowiska	60	92%
1b - wiedza w zakresie aspektów prawnych i ekonomicznych	41	63%
1c - wiedza i umiejętności techniczne	13	20%
1d - wiedza i umiejętności specjalistyczne	13	20%
1e - uzyskanie dodatkowych uprawnień	21	32%
1f - inne	1	2%
Razem firm	65	

Pytanie 1 Jakich szkoleń specjalistycznych potrzebują Państwa pracownicy?

➤ **Jaka wiedza techniczna ?**

- Wymieniane były tu głównie wiedza i umiejętności związane z eksploatacją posiadanych różnorodnych maszyn i urządzeń w tym w szczególności ich użytkowania, naprawy, dodatkowych możliwości zastosowania, usprawniania procesów technologicznych. Pojawiło się też wskazanie na umiejętności informatyczne (zaawansowana obsługa arkuszy kalkulacyjnych).

➤ **Jaka wiedza specjalistyczna ?**

- Spektrum wskazań było tu bardzo szerokie. Pojawiły się zarówno te dotyczące biura i prowadzenia firmy (kadry, płace, podatki, rachunkowość, obsługa programów komputerowych, ppoż, pierwsza pomoc i bhp w tym w czasach epidemii, pozyskiwanie dofinansowania do inwestycji, prawo w zakresie odpadów), ale również bezpośrednio procesów produkcyjnych (nowe technologie, chemia związana z produkcją i usprawniająca procesy, projektowanie zakładów, sposoby spełnienia wymagań środowiskowych).

Pytanie 2 Jakich szkoleń przydatnych w pracy codziennej potrzebują Państwa pracownicy?

Pytanie	Liczba potwierdzeń	Udział
2a - znajomość języków obcych	18	28%
2b - umiejętność pracy w zespole	31	48%
2c - umiejętności informatyczne	24	37%
2d - zarządzanie projektami	23	35%
2e - zarządzanie zespołem	29	45%
2f - zarządzanie kryzysem	15	23%
2g - umiejętność prognozowania i analiza ekonomiczna	22	34%
2h - umiejętności analityczne i planowanie	27	42%
2i - inne	4	6%
Razem firm	65	

Pytanie 2 Jakich szkoleń przydatnych w pracy codziennej potrzebują Państwa pracownicy?

- Zwracają uwagę liczne wskazania na szkolenia z zakresu umiejętności miękkich w szczególności na pracę w zespole (48%), zarządzanie zespołem (45%), zarządzanie kryzysem (23%).
- Duże są też potrzeby w zakresie umiejętności analitycznych i planowania (42%), umiejętności prognozowania i analizy ekonomicznej (34%) ale również znajomości języków obcych (28%).
- Wyraźnie jest też artykułowana potrzeba szkoleń w zakresie zarządzania projektami (35%).
- **W przypadku pozycji „inne” poproszono o wskazanie konkretnych przykładów.** Wymieniono tu obsługę klienta oraz szkolenia z bieżącego funkcjonowania zakładów w tym z zakresu recyklingu i funkcjonowania instalacji.

Pytanie 3 Jakiego rodzaju doradztwo jest dla Państwa ważne i potrzebne w bieżącym funkcjonowaniu firmy?

- Najpowszechniejszą jest potrzeba doradztwa w zakresie istotnych zmian prawnych dotyczących sektora (74%).
- Ale również pozostałe dwie sfery doradztwa są dla firm w branży istotne zebrały bowiem wiele wskazań.

Pytanie	Liczba potwierdzeń	Udział
3a - prawne dotyczące bieżącego funkcjonowania firmy	30	46%
3b - w zakresie istotnych zmian prawnych dotyczących sektora	48	74%
3c - ekonomiczne i finansowe	19	29%
3d - inne wsparcie doradcze	6	9%
Razem firm	65	

Pytanie 3 Jakiego rodzaju doradztwo jest dla Państwa ważne i potrzebne w bieżącym funkcjonowaniu firmy?

- **W przypadku pozycji „inne” poproszono o wskazanie konkretnych przykładów.**
- Wymieniono tu doradztwo w zakresie podatków, pozyskiwania środków zewnętrznych, wypełniania obowiązków w zakresie prawa krajowego i europejskiego, wyboru technologii, funkcjonowania sektora w innych krajach.
- Zwraca uwagę sformułowanie wskazujące że działający na rynku doradcy są niezbyt zorientowani w bieżącej sytuacji sektora.

Pytanie 4 Czy w obecnej sytuacji rynkowej są Państwo zainteresowani szkoleniami on-line dla pracowników w celu podniesienia kwalifikacji?

- Nieco ponad połowa (52%) udzieliło twierdzącej odpowiedzi. Zainteresowanie szkoleniami on-line jest więc wysokie.

Odpowiedź	Liczba firm	Udział
nie	31	48%
tak	33	52%
Razem firm	64	

- **Udzielających odpowiedzi twierdzącej poproszono o określenie jakiej tematyki miały by to być szkolenia.**
- Przekrój zaproponowanych szkoleń był zgodny z oczekiwaniami szkoleniowymi wyrażonymi w poprzednich pytaniach. Oczekiwania sformułowane zostały albo poprzez powtórzenie wcześniejszych zapisów, lub bardzo często wręcz wprost poprzez wskazania „te same co w poprzednich odpowiedziach”. Oznacza to, że oczekiwania co do tematyki szkoleń on-line są bardzo zbliżone do oczekiwań szkoleniowych ogółem.

Pytanie 5 Czy widzicie Państwo zmiany zapotrzebowania na szkolenia i doradztwo w ostatnim okresie (tj. w roku 2020)? Jeśli tak, to jakiego to rodzaju zamiany (np. w jakim obszarze) i co jest przyczyną tych zmian?

- W tym punkcie wypowiedziało się nieco mniej niż połowa firm (30 z 65).
- Spośród nich blisko dwie trzecie (63%) wypowiedziało się pozytywnie (widząc zmiany zapotrzebowania na szkolenia i doradztwo ostatnio czyli w roku 2020).
- Nieco więcej niż jedna trzecia (37%) nie dostrzegło zmian.

Odpowiedź	Liczba firm	Udział
nie	11	37%
tak	19	63%
Razem firm	30	

Pytanie 5 Czy widzicie Państwo zmiany zapotrzebowania na szkolenia i doradztwo w ostatnim okresie (tj. w roku 2020)? Jeśli tak, to jakiego to rodzaju zamiany (np. w jakim obszarze) i co jest przyczyną tych zmian?

- Pozytywne wskazania dotyczyły zwłaszcza obszarów: zmian legislacyjnych w tym przepisów ochrony środowiska, wprowadzenia BDO, konkluzji BAT, zmian w przepisach ppoż, szkoleń pracowników (zwłaszcza nowych) wcześniej nie mających styczności z pracami branży, ale również szkoleń pracowników dłużej pracujących w zakresie najnowszych technologii, obsługi systemów informatycznych (zwłaszcza w kontekście pojawienia się pracy zdalnej).
- Zwróciła uwagę bardzo ciekawa wypowiedź wskazująca na zwiększenie zapotrzebowania na szkolenia wynikające z mniejszej obecnie ilości konferencji i targów (podczas których wcześniej można było pozyskać istotną wiedzę).

Pytanie 6 Czy kryzys gospodarczy spowodowany pandemią koronawirusa będzie miał wpływ na funkcjonowanie Państwa przedsiębiorstwa i stan zatrudnienia w perspektywie najbliższego roku?

Pytanie	Liczba potwierdzeń	Udział
6a - tak, liczba zatrudnionych zmniejszy się	6	9%
6b - nie, liczba zatrudnionych nie zmniejszy się	36	55%
6c - sposób zatrudnienia ulegnie zmianie	3	5%
6d- planuję zatrudnienie nowych pracowników	10	15%
6e - nie ma wpływu na funkcjonowanie przedsiębiorstwa	12	18%
6f - tak ma wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstwa	23	35%
6g - rozważam zaprzestanie działalności w tym sektorze	2	3%
Razem firm	65	

Pytanie 6 Czy kryzys gospodarczy spowodowany pandemią koronawirusa będzie miał wpływ na funkcjonowanie Państwa przedsiębiorstwa i stan zatrudnienia w perspektywie najbliższego roku?

- Nie ulega wątpliwości że kryzys gospodarczy spowodowany pandemią koronawirusa odcisnie piętno również na branży. Jednak udzielane w ankiecie odpowiedzi - zwłaszcza dotyczące zmian popytu na pracę, ale również te dotyczące bieżącego funkcjonowania i kondycji przedsiębiorstwa, zdają się wskazywać, że branża może przechodzić problemy łagodniej niż przeciętna dla całej gospodarki.
- **W przypadku pozycji „planuję zatrudnienie nowych pracowników” poproszono o wskazanie konkretnych przykładów.**
- Wymieniano tu głównie pracowników produkcji w tym operatorów sprzętu i sortowaczy ale również (z mniejszym natężeniem) pracowników administracji, inżynierów budowy i specjalistów ochrony środowiska.

Pytanie 7 Jak oceniacie Państwo rządowe wsparcie w ramach Tarczy antykryzysowej i Tarczy Finansowej PFR (m.in. zwolnienie ze składek ZUS na 3 miesiące, niskooprocentowane pożyczki dla mikroprzedsiębiorców ze środków Funduszu Pracy, świadczenie postojowe dla osób prowadzących działalność gospodarczą, subwencje finansowe)?

Pytanie	Liczba potwierdzeń	Udział
7a - pomoc oceniam jako wystarczającą	5	8%
7b - dostępna pomoc jest niewystarczająca	29	45%
7c - nie znam szczegółów tego wsparcia	5	8%
7d - nie mam zdania	25	38%
Razem firm	65	

Pytanie 7 Jak oceniacie Państwo rządowe wsparcie w ramach Tarczy antykryzysowej i Tarczy Finansowej PFR (m.in. zwolnienie ze składek ZUS na 3 miesiące, niskooprocentowane pożyczki dla mikroprzedsiębiorców ze środków Funduszu Pracy, świadczenie postojowe dla osób prowadzących działalność gospodarczą, subwencje finansowe)?

- Najczęściej wybierana była odpowiedź wskazująca że dostępna pomoc jest niewystarczająca (45%).
- Pomoc jako wystarczającą określiło jedynie 8% ankietowanych.
- Zwraca uwagę duża grupa ankietowanych którzy nie mają zdania (38%).
- Co ciekawe stosunkowo nieliczne (w porównaniu z podobnymi pytaniami zadawanymi w szerszej populacji przedsiębiorstw) były wskazania nie znam szczegółów wsparcia (8%)

Pytanie 8 Jakie wsparcie i działania odpowiedzialnej administracji są dzisiaj najważniejsze dla Państwa działalności w celu zapewnienia dalszego funkcjonowania przedsiębiorstwa?

Pytanie	Liczba potwierdzeń	Udział
8a - wsparcie finansowe dla zapewnienia płynności firmy	17	26%
8b - bezzwrotna pomoc finansowa na pokrycie strat	14	22%
8c - ulgi podatkowe i ubezpieczeniowe	32	49%
8d - usunięcie barier utrudniających funkcjonowanie	19	29%
8e - inna pomoc	5	8%
Razem firm	65	

Pytanie 8 Jakie wsparcie i działania odpowiedzialnej administracji są dzisiaj najważniejsze dla Państwa działalności w celu zapewnienia dalszego funkcjonowania przedsiębiorstwa?

- Jako kluczowy element wskazany przez ankietowane firmy należy uznać ulgi podatkowe i ubezpieczeniowe (49%).
- Zwraca jednak uwagę, że na podobnym poziomie znalazły się łącznie wskazania na potrzebę bezzwrotnej pomocy finansowej na pokrycie strat spowodowanych epidemią (22%) wraz ze wskazaniem na wsparcie finansowe zapewniające utrzymanie płynności (26%).
- Nie bez znaczenia dla ankietowanych było też usunięcie barier utrudniających funkcjonowanie (29%).

Pytanie 8 Jakie wsparcie i działania odpowiedzialnej administracji są dzisiaj najważniejsze dla Państwa działalności w celu zapewnienia dalszego funkcjonowania przedsiębiorstwa?

- **Jakie trzeba usunąć bariery utrudniające funkcjonowanie?**
- Najczęściej wskazywane bariery to – zła jakość, tryb i sposób procedowania prawa gospodarczego z kiepskim uwzględnieniem odpowiedniego czasu na konsultacje i uwzględniania ich wyników.
- Nadmierna zmienność prawa. Opieszałość administracji w zakresie wydawania decyzji.
- Nadmierny poziom biurokracji i wymagań stawianych przedsiębiorcom.
- Duże utrudnienia w pozyskiwaniu pracowników z zagranicy.
- Postulowano też zapewnienie odpowiedniego poziomu zbytu dla materiałów z odzysku tak w zakresie surowców jak i potencjalnych nośników energii.
- Jako bariery uznawano też opłatę za składowanie surowców wtórnych, opłatę środowiskową, istnienie BDO.

Pytanie 8 Jakie wsparcie i działania odpowiedzialnej administracji są dzisiaj najważniejsze dla Państwa działalności w celu zapewnienia dalszego funkcjonowania przedsiębiorstwa?

- **Jaka inna pomoc potrzebna ze strony administracji?**
- Wymieniono tu zwiększenie możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych,
- ułatwienie dostępu do środków unijnych dedykowanych gospodarce odpadami,
- udzielenie gwarancji stabilności prawa i transparentności jego tworzenia.

Pytanie 9 Czy po ustabilizowaniu sytuacji gospodarczej rozważają Państwo zwiększenie zatrudnienia w perspektywie do 5 lat?

- Dominują firmy planujące zwiększenia zatrudnienia (50%).
- W zdecydowanej mniejszości są firmy nie planujące wzrostu zatrudnienia (6%).
- Trzeba mieć jednak na uwadze, że wysoki jest udział firm, które deklarują obecnie „nie wiem”, a w sposób naturalny to one będą z biegiem czasu zwiększać populację firm dających potwierdzenie lub zaprzeczenie, zmieniając obecnie obserwowaną proporcję odpowiedzi.

Odpowiedź	Liczba firm	Udział
tak	32	50%
nie	4	6%
nie wiem	28	44%
Razem firm	64	

Pytanie 9 Czy po ustabilizowaniu sytuacji gospodarczej rozważają Państwo zwiększenie zatrudnienia w perspektywie do 5 lat?

- **Firmy dające twierdzącą odpowiedź poproszono o wskazanie w jakich obszarach pracowników.**
- Wymieniano tu bardzo wiele rodzajów stanowisk.
- Głównie pracowników produkcji w tym operatorów sprzętu, sortowaczy, kierowców, ładowaczy, mechaników, operatorów wózków widłowych, pracowników utrzymania ruchu.
- Wskazywano też pracowników odpowiedzialnych za kontakt z klientem
- I liczne stanowiska spoza produkcji takie jak administracja, edukacja, ochrona środowiska, obsługa projektów, logistyka, projektowanie i obsługa inwestycji.